

До 160-річчя від дня народження В. Вернадського

УДК 316.324.8:[140.8:[13+165.173]](045)

Микола Сенченко,

директор Книжкової палати України, професор,

e-mail: director@ukrbook.net

Ера домінування Розуму***Перш ніж думати про тих, хто тебе випередив,
озирнися назад і подивися, скільки від тебе відстало.**

Фрідріх II Великий, король Пруссії

Ментальні закони — формула успіху**Закон контролю**

Канадсько-американський письменник Б. Трейсі так визначає ментальні закони: "Ментальні (духовні) закони — це інструменти, за допомогою яких здійснюється процес мислення. Вони дають вам змогу зрозуміти, хто ви такий, як ви опинилися у цьому стані й, що найважливіше, як потрапити туди, де ви хочете опинитися в майбутньому"¹.

Свідомість людини розвивається в системі законів двох типів: закони, створені людством, та фізичні закони природи. Якщо порушувати людські закони, наприклад, правила дорожнього руху, можна дістати покарання, а можна його уникнути. Однак якщо порушувати закони природи, то покарання наздожене обов'язково — щоразу й без варіантів.

Закони природи, зі свого боку, поділяються на дві категорії: закони фізики й ментальні закони. Дію законів фізики можна перевірити через контрольовані експерименти та практичну діяльність, а ментальні закони — лише за допомогою досвіду та інтуїції, спостерігаючи за їх дією у власному житті.

Окремі ментальні закони було сформульовано приблизно чотири тисячі років тому. В античному світі ці принципи викладали в так званих школах таїнства. Учням доводилося навчатися тривалий час, адже вони опановували ці знання поступово та послідовно.

У ранній період історії ці закони було призначено для поширення в суспільстві. Наставники шкіл таїнства вважали, що свідомість тодішньої людини була готовою до правильного тлумачення цих знань, тому їх можна було використовувати за призначенням.

Сьогодні більшість ментальних законів описано, їх відкрито обговорюють, проте ґрунтовно з ними ознайомлені лише окремі дослідники.

Ментальні закони подібні до законів фізики тому, що працюють об'єктивно та не залежать від людини. Закон гравітації, наприклад, діє повсюдно на нашій планеті 24 години на добу. Стрибнувши з десятиповерхової будівлі, людина впаде на бруківку з однаковою силою як у центрі Києва, так і в центрі Токіо. Закон неупереджений і діє на людину скрізь, незалежно від того, знає вона про нього чи ні, згодна з ним чи заперечує.

Ментальні закони також працюють постійно, попри те, що на фізичному плані їх вплив важко відчутися. Коли життя людини йде за планом, зрозуміло, що її думки та вчинки гармонізовані з невидимими нормами, натомість коли буденність сповнена проблем і негараздів, людина, усвідомлено чи ні, порушує ментальні закони.

Більшість із нас вважає, що здоров'я, щастя, успіх і добробут начебто з'являються в житті самі собою. Такий підхід зазвичай призводить до низьких результатів й розчарувань, адже люди не використовують більшу частину свого внутрішнього потенціалу. Водночас ефективно залучення внутрішніх можливостей для досягнення успіху залежить від свідомого застосування людиною ментальних законів. У самореалізації цим принципами належить центральна роль, тому важливо ознайомитися з ними та усвідомлено застосовувати на практиці.

Перший закон — це закон контролю. Над життям людини можливий зовнішній чи внутрішній контроль. Якщо особа контролює своє життя, то її ставлення до всього буде позитивним, вона відчуватиме впевненість у собі, використовуватиме всі можливості, аби досягти успіху. Якщо життя людини контролюють зовнішні обставини, наприклад борги, керівник, слабе здоров'я, напружені відносини з іншими, вона відчуватиме постійний стрес, що виявляється в роздратуванні, гніві, обуренні й гальмуватиме рух до реалізації планів.

* Продовження. Початок див.: Вісник Книжкової палати. 2023. № 9. С. 3—10; № 10. С. 3—9; № 11. С. 3—10; № 12. С. 3—11; 2024. № 1. С. 21—26; № 2. С. 31—37; № 3. С. 3—12; № 4. С. 22—27; № 5. С. 3—9; № 6. С. 15—21; № 7. С. 3—11.

¹ Трейсі Б. Достижения максимума. Минск: Попурри, 2002. 301 с.

В обох випадках контроль над життям людини починається з її думок. Те, як людина оцінює певну ситуацію, ставиться до неї, й визначає її почуття, а вони — поведінку.

Самодисципліна, опанування емоцій, стресостійкість починаються з контролю над мисленням. Жодна стороння особа чи ситуація не можуть спонукати почуватися так чи інакше — лише власні думки людини, які слід навчитися контролювати.

Є два способи взяти під контроль будь-яку ситуацію, що призводить до стресу та руйнує позитивні емоції. По-перше, можна проаналізувати проблему та спробувати скоригувати її в потрібному напрямі, по-друге, можна просто піти. Часто контроль відновлюється, якщо дати спокій собі чи ситуації й зосередитися на інших справах.

Іноді оптимальне рішення, яке можна прийняти в разі втрати контролю над ситуацією, — просто піти. Часто людина, якій доводилося розривати травматичні стосунки чи звільнятися з неприємної роботи, відчуває себе набагато краще, припинивши боротьбу. Вирішила більше нічому не чинити опір — і знову набула почуття контролю.

Закон контролю пояснює, чому кожному індивіду так важливо бути рішучим і точно знати, чого він прагне. Впевненість у собі та відчуття контролю є перевагами людини, яка має чіткі мету й план, над тією, яка вагається та має низьку самооцінку.

Проаналізуйте різні аспекти свого життя за допомогою ментального тесту та з'ясуйте, коли ваші почуття позитивні, коли ви повністю тримаєте ситуацію під контролем, а коли ні. Потім окресліть конкретні заходи, яких слід вжити для набуття контролю над сферами життя, що спричиняють стрес. Слід також визначити ситуації, з яких доцільніше вийти.

Один із головних обов'язків людини — встановити й утримувати контроль над власним життям. Відчуття контролю стає фундаментом для досягнення щастя та успіху в майбутньому.

Законо причини, віри та очікування

Закон причини та наслідків. Цей закон настільки важливий, що його називають "залізним законом Всесвіту". Він стверджує, що все відбувається з певної причини, незалежно від знання про неї, і має певні наслідки. Немає нічого випадкового. Людство живе в упорядкованому Всесвіті, керованому суворими й чіткими законами, й усвідомлення цього факту відіграє головну роль щодо будь-якого іншого закону чи принципу.

Закон причини та наслідків стверджує, що є конкретні причини для успіху й поразки, щастя та нещастя, здоров'я й хвороби. Якщо в житті є наслідок, який людина хоче примножити, слід з'ясувати його причини й повторити їх, і навпаки, якщо стикається з негативним наслідком, потрібно виявити причини та позбавитися їх.

Цей закон настільки простий, що багато хто не зважає на нього. Люди продовжують робити (або не робити) ті самі речі, які призводять до розчарувань і нещастя, та звинувачувати у своїх проблемах оточення.

Безумство визначається як "виконання однієї й тієї самої дії тим самим способом та очікування при цьому різних результатів", проте майже всі люди тією чи іншою мірою так чинять. Слід чесно зізнатися у цьому та намагатися виправити ситуацію. Шотландське прислів'я стверджує: "Краще запалити одну слабку свічку, ніж проклинати темряву", тобто набагато продуктивніше розібратися у причинах негараздів, аніж засмучуватися та злитися.

Практичне значення закону причини та наслідків таке: думки є причинами, а умови — наслідками. Думки людини є головною причиною умов її життя, і все починається з певної думки — своєї чи чужої.

Те, ким є людина, і те, ким вона стане в майбутньому, є результатом способу її мислення. Змінивши якість мислення, можна змінити якість життя. Трансформації в зовнішньому досвіді слідуватимуть за трансформаціями у внутрішньому досвіді, і людина пожинатиме те, що посіяла.

Сила цього незмінного закону полягає в тому, що, прийнявши його, людина здатна досягти повного контролю над думками, почуттями та результатами своїх дій. Застосовуючи закон причини та наслідків, можна узгодити життя із законом контролю, відчути себе гармонічнішим і щасливішим.

Закон віри свідчить: усе, у що людина палко вірить, стає реальністю. Переконання редагують вхідну інформацію та відкидають те, що не відповідає уявленням чи рішенням людини. Наприклад, якщо хтось цілком упевнений, що має досягти значного успіху в житті, то незалежно від зовнішніх подій і перешкод безупинно прямуватиме до мети. Натомість якщо хтось вірить, що успіх — це справа везіння чи випадку, він хвилюється й розчаровується щоразу, коли щось не ладнається. Лише власні переконання налаштовують людину на успіх чи поразку.

Зазвичай люди сприймають життя в один із двох способів. Одні мають доброзичливий погляд

і вважають світ чудовим місцем, яке оптимально підходить для здійснення їхніх планів, бачать у людях і ситуаціях лише позитив, вірять, що довкола повно можливостей, якими можна скористатися, вважають себе досконалою людиною, вірять у майбутнє, у себе та в інших. Це оптимісти.

Люди з оптимістичним поглядом на життя позитивні, веселі, рухливі, енергійні, сміливо планують і творять майбутнє. Для них характерні інноваційні ментальні підходи, що дають змогу позитивно й конструктивно відгукуватися на неминучі повсякденні злети та падіння. Ключовий напрям шляху до успіху таких людей — розвиток і підтримка доброзичливого, творчого погляду на життя.

Інші мають неприязний погляд на світ, характеризуються негативістським і песимістичним ставленням до себе й до життя: вважають, що з владою впоратися неможливо, багаті багатіють, а бідняки біднішають, скільки б уперто не працювати, успіху не досягти, адже все навколо налаштовано вороже. Це песимісти.

Людина песимістичного типу скрізь вбачає несправедливість, гноблення й нещастя. Коли події відбуваються не за планом, а зазвичай так і буває, вона звинувачує в цьому нещасливу долю чи поганих людей і постійно почувається жертвою.

Найсуттєвіші ментальні перешкоди, які особі доведеться подолати на цьому напрямі, — у переконаннях, що обмежують її дії всіма можливими способами, утримують від здійснення нових спроб, змушують бачити те, чого не існує.

У що б людина не вірила (особливо щиро та сильно), це зрештою стане для неї реальністю. Вона рухається вперед, розвивається, спілкується з іншими, поводить відповідно до своїх переконань. І навіть якщо предмет віри є цілком хибним, то неодмінно стане істинним для людини, яка непохитно вірить у це.

Людина має побудувати сильну й надійну систему переконань, що повністю відповідала б її цілям у житті, проте перед цим слід виявити думки, які стримують рух вперед.

Закон очікування стверджує: усе, що людина очікує з упевненістю, стає виконаним нею пророцтвом. Іншими словами, людина отримує не обов'язково те, чого хоче від життя, а те, що очікує від нього. Очікування також має потужний невидимий вплив, який змушує людей діяти в певний спосіб і формувати ситуації відповідно до того, що від них очікували.

Як приклад дії цього закону наведемо думку, що не варто відкладати гроші на чорний день.

Природа не знає, добре це для людини чи погано, але у цьому разі чітко працює закон очікування. Якщо очікувати чорний день, то природа створить ситуацію, в якій людина обов'язково втратить всі гроші: очікуєте — отримуєте.

Не можна проєктувати та очікувати ситуації, здатні спричинити лихо й нещастя. Слід пам'ятати про невідворотну дію цього закону: "очікуєте — отримуєте", "чого боїтеся, те й отримаєте"².

Людина стає провісником своєї долі, коли прогнозує сценарії розвитку ситуації. Успішні люди завжди впевнені в собі й запрограмовані на успіх, очікують від інших лише позитивного ставлення до себе, переконані, що будуть щасливими й рідко зневірюються в цих сподіваннях.

Для людей, які не досягли успіху, характерні негативні очікування, цинізм і песимізм, які, власне, й віддзеркалюють все, що відбувається в їхньому житті.

На життя людини впливають чотири джерела очікувань.

Перше джерело — очікування батьків. Люди несвідомо запрограмовані жити так добре чи так погано, як чули про це від своїх батьків. Потреба в їхньому схваленні не зникає навіть після того, як вони нас полишать. Наприклад, якщо в сім'ї очікували, що дитина з усім впорається, впевнено заохочували бути самостійною, докладати зусиль і не лінуватися, всіляко підбадьорювали, це, звісно, вплинуло на те, ким вона стала в житті. А коли, як часто відбувається, батьки висловлювали негативні очікування чи зовсім ніяких, то цілком ймовірно, людина несе на собі тягар, пов'язаний із небажанням їх розчаровувати, що передбачає самообмеження, страх, скутість.

В одному з досліджень психологи опитали ув'язнених, і 90% зізналися, що дітьми багато разів чули від своїх батьків: "Колись ти потрапиш до в'язниці". Що чекали батьки, те й одержали. Натомість вони мають постійно нагадувати дітям, що люблять їх, вірять у них, пишаються ними, тоді з малечі виростуть упевнені в собі люди, які знають, чого прагнуть у житті.

Друге джерело очікувань, що впливає на поведінку людини, — це очікування її керівника щодо результатів роботи. Люди, які працюють під керівництвом начальника з позитивними очікуваннями, завжди спокійніші, гармонійніші, встигають зробити більше, ніж ті, чий шеф негативіст і прибічник критики. Оскільки на людину неминуче впливають очікування осіб, від яких залежить її дохід, то навряд чи вона стане

² Кузнецов В. Н. Эра Разума: эра проектирования своей жизни. Днепропетровск : Литограф, 2010. 236 с.

щасливішою або працюватимете ефективніше з керівником із негативістською поведінкою та зневажливим ставленням до оточення.

Третє джерело — це очікування людини щодо підлеглих і колег. Людина суттєво впливає на особистість, поведінку та результати роботи тих, хто покладається на її керівництво та підтримку. Що більше значення має людина в чьомусь житті, то сильніше чийсь очікування впливають на результати її роботи. Ймовірно, найбільш послідовна, ефективна й передбачувана мотиваційна поведінка — це впевнене та постійне очікування найкращого від інших, і тоді люди намагатимуться вас не розчаровувати.

Багато успішних осіб пов'язують свої досягнення з впливом людини, яку вони поважали та яка висловлювала впевненість у їхній здатності досягти більшого: "Я знаю, що в тебе все вийде".

Четверте джерело — це очікування людини від себе. Індивід може сформулювати власний ментальний набір, власний підхід до світу, впевнено очікуючи найкращого від себе в будь-якій ситуації. Очікування людини стосовно себе мають таку міць, що здатні нівелювати негативні очікування інших. Кожен із нас спроможний створити силове поле позитивної ментальної енергії навколо себе, упевнено очікуючи щось виграти в кожній ситуації.

Значних успіхів у житті досягають люди, які на негативні події реагують за принципом "усе, що не робиться, робиться на краще". Вони вірять, що саме для них Всесвіт підготував найкращий план. Вони розглядають кожну негативну ситуацію як послану Господом або для створення певної переваги, або як цінний урок, що допоміг би досягти більшого успіху. Ця форма "інверсійної параної" є фундаментом позитивного ментального підходу, це характерна риса людини, здатної досягти справжнього успіху. Тільки уявіть, як приємно та легко зустрічати кожен новий день із вірою в те, що задумане обов'язково здійсниться, а не мучити себе негативними думками та страхами. Наскільки оптимістичнішими, позитивнішими та веселішими були б люди, якби вірили, що Творець насправді нас любить і намагається зробити щасливими, хоча інколи й через важкі випробування.

Почавши свідомо працювати над цим ментальним законом, людина набуває безмежної сили позитивних очікувань, що здатна повністю змінити її внутрішню сутність і життя.

Закони тяжіння, відповідності та ментальної еквівалентності

Закон тяжіння. Закон тяжіння свідчить: кожна людина є живим магнітом, який незмінно залучає в життя людей і ситуації, що пере-

бувають у гармонії з її основними думками. Подібне притягує подібне. Усе, що оточує людину, пов'язане з тим, якою вона є, і особливо з тим, якими є її думки.

Дію закону можна побачити скрізь: лише подумали про друга — одразу дзвонить телефон, і на іншому кінці дроту чути його голос; вирішили щось зробити — одразу з'являються ідеї та помічники.

Багато хто стримує себе тому, що не уявляє, як потрапити туди, куди йому хочеться, звідти, де він зараз. Проте завдяки закону тяжіння немає потреби знати всі відповіді на початку. Як тільки людина зрозуміла, чого хоче та які помічники їй потрібні, вона притягне в життя все необхідне.

Думки — це форма енергії, яка вібує зі швидкістю, визначеною рівнем емоційної інтенсивності, що супроводжує думку. Що сильніші хвилювання й бажання, то швидше думки випромінюються й залучають подібних людей і ситуації. Закон тяжіння працює скрізь і завжди.

Як й інші ментальні закони, закон тяжіння нейтральний, тобто може допомогти, а може й зашкодити. Насправді цей закон можна розглядати як варіацію закону причини та наслідків або закону посіву та жнив: "Посій думку і пожнеш вчинок. Посій вчинок і пожнеш звичку. Посій звичку і поженеш характер. Посій характер і пожнеш долю".

Згідно з цим законом, людина здатна змінити себе сама: стати кимось більшим, робити більше, мати більше. Можна змінити негативні думки, наполегливо опановуючи ментальну майстерність. Можна дисциплінувати себе, зосередивши думку на тому, що потрібно, та відкидаючи думки про небажане.

Закон відповідності — один із найважливіших законів, який багато в чому узагальнює та пояснює інші. Він стверджує: "Що всередині, те й зовні!". Це означає, що зовнішній світ, котрий оточує людину, повністю віддзеркалює внутрішній світ її думок та емоцій. Цей закон дає змогу з'ясувати, що відбувається всередині індивіда з огляду на те, що відбувається довкола нього. У Біблії цей принцип пояснюють такі слова: "І так за їхніми плодами пізнаєте їх".

Усе в житті людини йде зсередини до зовнішнього світу. Зовнішній світ взаємин відповідає справжній особистості людини. Зовнішній світ здоров'я відповідатиме внутрішній налаштованості на певний стан. Зовнішній світ доходів і фінансових досягнень відповідатиме внутрішньому світу прагнень. Те, як оточення реагує на людину, віддзеркалює її ставлення до інших і поведінку.

Багато хто намагається поліпшити чи змінити певні аспекти свого життя, змушуючи змінюватись інших людей. Багато кому не подобається відображення власного життя у дзеркалі, однак вони працюють над поліруванням скла замість того, щоб зосередитися на об'єкті. Слід пам'ятати, що оточення завжди сприймає людину такою, якою вона є насправді. Єдиний спосіб змінити щось зовні — це змінитись усередині.

Одне з найважливіших питань, яке кожен із нас повинен собі поставити: "Яким я маю бути, щоб заслужити повагу тих людей, які мені небайдужі, і прожити життя так, як мені хочеться?".

Закон ментальної еквівалентності, або *закон розуму*, можна розглядати як нове трактування попередніх принципів. Він стверджує, що думки матеріалізуються. За допомогою живої уяви та повторів думки, заряджені емоціями, стають реальністю. На добро чи на зло, але майже все, що людина має в житті, створено її думками.

Інакше кажучи, думки — це матеріальні об'єкти, які народжуються та починають жити власним життям. Спочатку власницею думок є людина, а згодом думки починають панувати над її життям. Усе, що відбувається з людиною, ким вона стає і що робить, визначає її спосіб мислення.

Деякі люди народжуються з незвичайними здібностями, але більшість починає життя, маючи доволі скромні таланти. Більшість тих, хто досягає успіху в певній галузі розвивають природні обдарування до високого ступеня. Особистий потенціал міститься всередині людини, але його потрібно виявити та розвинути, і лише тоді вона зможе повною мірою продемонструвати, на що здатна.

Природний хист надається при народженні, це генетична спадщина, яку дуже складно змінити. Набуті якості — це навички та здібності, розвинені завдяки розкриттю внутрішніх талантів, набуттю освіти та досвіду. Це і є галузі компетентності та потенційної високої майстерності. Можна розвинути, вдосконалити чи змінити набуті якості під час навчання та практичної роботи, але це повільний та цілеспрямований процес, що потребує терпіння, дисципліни й неабияких зусиль.

Оскільки людина може вдосконалюватись нескінченно, то навіть особа з пересічними вродженими здібностями здатна продемонструвати високі результати, якщо матиме позитивне ментальне ставлення. Особиста позиція людини такою ж мірою, як і талант, спроможна посилити

результати, яких вона досягає. Ставлення — це підхід, який людина використовує в житті, це головний ментальний тон, зовнішнє виявлення її думок і почуттів, один із найкращих індикаторів того, якою людиною є насправді. Ставлення оточення до індивіда віддзеркалює ставлення індивіда до оточення, саме тому успішні й видатні особистості чудово ладнають з людьми.

Формування позитивного ставлення до самого себе та свого життя — перший крок до вивільнення внутрішнього потенціалу. Єдиний спосіб визначити ставлення людини до всього, що її оточує, — проаналізувати її реакцію на проблемну ситуацію. Найлегше зрозуміти внутрішню сутність особи, спостерігаючи за її поведінкою в критичних ситуаціях, адже саме в такі моменти справжнє "Я" — гарне чи погане — виходить на поверхню.

Позитивне очікування, як зазначалося, — характерна риса успішних людей. Позитивні очікування формують позитивне ставлення, що йде пліч-о-пліч зі щастям і впевненістю в собі, забезпечують стійкість інтелекту та невичерпний оптимізм, дають змогу конструктивно реагувати на щоденні проблеми.

Відповідно до закону віри, доброзичливий погляд формує переконаність у тому, що цей світ — чудовий, люди — хороші, проблеми виникають не для страждань, а для роботи над собою та подальшого зростання. Позитивні очікування виражаються в позитивному настрої, і, згідно із законом відповідності, зовнішній світ та оточення повертають людині те, що отримали від неї.

Висновок

Ознайомившись із принципами дії наведених законів, спробуємо зрозуміти, як вони працюють у реальному житті, як усталені режими мислення впливають на формування умов життя, та пропонуємо самостійно порівняти їх із ментальними законами.

Перше — взаємини. Що у ваших підходах, переконаннях та поведінці створює проблеми у відносинах з іншими людьми?

Друге — здоров'я. Які ви маєте уявлення щодо маси тіла, фізичної форми, зовнішнього вигляду, дієти, відпочинку? Як це допомагає чи перешкоджає в житті?

Третє — кар'єра. Як ваші думки впливають на посаду, особистий прогрес, якість роботи й задоволення від результатів?

Четверте — рівень фінансових досягнень. Що ви хотіли б поліпшити? Які ваші переконання та очікування щодо матеріального добробуту? Скільки б ви хотіли заробляти та чому?

П'яте — якість внутрішнього світу: думок, почуттів, духовних орієнтирів тощо. Які переконання та очікування формують ваш внутрішній світ? Що з цього потребує змін?

Якщо ви чесні перед собою, то виявите, що самі обмежуєте мислення в певних сферах. І це цілком нормально. Визнавши цей факт і потребу змін, зможете рухатися від цієї відправної точки шляхом швидкого самовдосконалення.

Насамкінець зазначимо: починаючи мислити позитивно й впевнено щодо всіх аспектів життя, ви берете під контроль усе, що відбувається. Ви узгоджуєте своє життя з причинами та наслідками. Ви "сієте" позитивні причини й "пожинаєте" позитивні наслідки. Ви починаєте сильніше вірити в себе та свої здібності. Ви очікуєте більше позитивних результатів. Ви залучаєте позитивних людей та ситуації. Завдяки цій копіткій роботі над собою зовнішнє життя

незабаром відповідатиме внутрішньому світу конструктивного мислення.

Ці трансформації розпочинаються з думок. Змінивши мислення, ви обов'язково зміните життя. Головне, що потрібно зробити, — обрати інший ментальний еквівалент того, що вам хочеться випробувати у реальному світі, а з цього слідує решта.

Учення Стародавнього Сходу та сучасні наукові дослідження в галузі енергетичної будови людини поки мало відомі широкому загалові, проте ознайомлення з цими знаннями здатне пролити світло на найзагадковіші явища земного життя. Ці вчення надали світові розумне обґрунтування закону непорушної справедливості, що керує світом, — *закону карми* як закону причинності.

(Далі буде)

Надійшла до редакції 6 серпня 2024 року

КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА

УДК 050:001|"Вісник ХДАК"(09)(045)
DOI: 10.36273/2076-9555.2024.8(337).8-16

Наталія Кушнарєнко,
докторка педагогічних наук,
професорка кафедри цифрових комунікацій
та інформаційних досліджень ХДАК,
заслужений працівник культури України,
e-mail: natalia_kushnarenko@gmail.com

Алла Соляник,
докторка педагогічних наук, професорка,
проректорка з наукової роботи ХДАК,
e-mail: allasolyanikl64@gmail.com

"Вісник Харківської державної академії культури": 25 років успішного служіння науці

У статті розглянуто еволюцію становлення та розвитку фахового збірника наукових праць "Вісник Харківської державної академії культури" в контексті формування системи бібліотечної періодики України. Окреслено головні стратегії інноваційного функціонування збірника в умовах сучасного цифрового суспільства. Виявлено й проаналізовано семантичні (проблемно-тематичні) пріоритети публікацій, їхню видову, хронологічну, авторську, географічно-просторову, фірмову й інші структури. Наведено основні організаційні перетворення видання впродовж 25-річного періоду функціонування (1999—2024) у науковому просторі України.

Ключові слова: фахове видання; "Вісник Харківської державної академії культури"; соціальні комунікації; документологія; книгознавство; бібліотекознавство; бібліографознавство; архівознавство; Харківська державна академія культури

Постановка проблеми. У розбудові науки особливе місце посідають періодичні видання й видання, що продовжуються, які дають змогу професійно моніторити, кумулювати, оперативно оприлюднювати та надавати широкому науковому загалові найкращі зразки результатів фундаментальних і прикладних досліджень. Можливості цих каналів наукової комунікації суттєво

зростають в умовах сучасного цифрового суспільства завдяки створенню електронних версій періодичних видань, налагодженню вільного онлайн-доступу до них широкої наукової спільноти України та світу.

Студіювання історії й сьогодення фахового збірника наукових праць України "Вісник Харківської державної академії культури" (далі —